

Sygn.akt III AUa 466/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bożena Szponar - Jarocka

Sędziowie: SO del. Grażyna Załęska-Bartkowiak (spr.)

SA Dorota Elżbieta Zarzecka

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 listopada 2016 r. w B.

sprawy z odwołania W. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie odpowiedzialności członka zarządu za zobowiązania spółki powstałe z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek apelacji wnioskodawcy W. A.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 29 lutego 2016 r. sygn. akt V U 1753/15

I. zmienia punkt II zaskarżonego wyroku w ten sposób, że przyznaje kuratorowi dla nieobecnego W. U. M. wynagrodzenie w kwocie 2.400 (dwa tysiące czterysta) złotych za udział w postępowaniu przed Sądem I instancji, które nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Białymstoku;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. przyznaje kuratorowi dla nieobecnego W. U. M. wynagrodzenie w kwocie 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych za udział w postępowaniu przed Sądem II instancji, które nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Białymstoku;

IV. odstępuje od obciążania W. A. kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego za II instancję.

Sygn. akt III AUa 466/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 5 października 2015 r. - wydaną na podstawie art. 108 § 1 w zw. z art. 107 § 1, § 2 pkt 1 i 2 i art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tj. Dz. U. 2015 r. poz. 613) w zw. z art. 31 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 121) przeniósł odpowiedzialność na W. A. za zobowiązania płatnika (...) sp. z o.o. z siedzibą w B.

z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 46.817,88 zł, w tym:

- na ubezpieczenie społeczne kwota 21.460,41 zł z tytułu nieopłaconych składek za okres 12/2009 r. - 11/2010 r. oraz kwota 13.046 zł z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 23 września 2015 r.,
- na ubezpieczenie zdrowotne kwota 5.672,68 zł z tytułu nieopłaconych składek za okres 12/2009 r. - 11/2010 r. oraz kwota 3.463 zł z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 23 września 2015 r.,
- na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych kwota 1.971,79 zł z tytułu nieopłaconych składek za okres 12/2009 r. - 11/2010 r. oraz kwota 1.204 zł z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 23 września 2015 r.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył w imieniu W. A., kurator ustanowiony dla nieobecnego. Domagał się zmiany decyzji i uznania, że W. A. jako członek zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. nie odpowiada za zadłużenie Spółki z tytułu nieopłaconych składek.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 29 lutego 2016 r. oddalił odwołanie oraz oddalił wniosek kuratora dla nieobecnego o przyznanie wynagrodzenia za reprezentowanie W. A..

Następnie postanowieniem z dnia 24 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku uzupełnił wyrok w ten sposób, że dodał punkt III, w którym zasądził od W. A. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. kwotę 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ten ustalił, że (...) spółka z o.o. z siedzibą w B. prowadziła działalność gospodarczą (nr (...)) i zatrudniała pracowników. Z tego tytułu była zobowiązana do opłacania należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Uchwałą nr (...)z dnia 18.06.2007 r. na stanowisko członka zarządu spółki powołano W. A.. Z funkcji prezesa zarządu został on odwołany uchwałą nr 2 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 21.12.2010 r. Nowym prezesem zarządu na mocy uchwały nr 3 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 21.12.2010 r. został powołany J. R..

W okresie od grudnia 2009 r. do grudnia 2010 r. Spółka nie wywiązała się z obowiązku opłacania należnych składek. Z tego tytułu powstało zadłużenie, które za sporny okres wyniosło łącznie 48.371,34 zł.

Sąd Okręgowy ustalił, że zgodnie z art. 31 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych do składek na ubezpieczenia społeczne mają odpowiednie zastosowanie enumeratywnie wymienione w tym przepisie przepisy ustawy z dnia 29.08.1997 r. Ordynacja podatkowa między innymi przepisy art.107 § 1 i 2 pkt 2 i 4, art. 108 § 1 i 4 oraz art. 116.

Stosownie do art. 32 ustawy systemowej do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Odwołując się do aktualnej treści art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej, Sąd I instancji podniósł, że za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. poz. 978) albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne, albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy;

c) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu, oraz zaległości wymienione w art. 52 oraz art. 52a powstałe w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu, (art. 116 § 2 Ordynacji podatkowej).

Mając na uwadze przytoczone przepisy, Sąd Okręgowy stwierdził, iż organ rentowy poczynił prawidłowe ustalenia, na których oparł swoją decyzję.

Zdaniem Sądu Okręgowego bezskuteczność prowadzonej wobec spółki egzekucji została potwierdzona postanowieniami Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w B. z dnia 30.03.2014 r. oraz z dnia 24.12.2012 r. Postępowania egzekucyjne były prowadzone na podstawie tytułów wykonawczych obejmujących zaległości za okres od stycznia do kwietnia 2010 r. oraz od lipca do grudnia 2010 r.

Sąd Okręgowy ustalił także, że wszystkie zaległości składkowe objęte zaskarżoną decyzją obejmują zaległości z tytułu składek, których terminy płatności upływały w okresach, kiedy odwołujący był jedynym członkiem zarządu Spółki.

Sąd Okręgowy uznał także, że odwołujący nie wykazał, aby zachodziły przesłanki egzoneracyjne wyszczególnione w art. 116 § 1 pkt 1 i 2 Ordynacji podatkowej. Tym samym nie uwolnił się on od odpowiedzialności za zobowiązania spółki.

Ustosunkowując się do stanowiska prezentowanego przez kuratora odwołującego o solidarnej odpowiedzialności dłużników za długi, tj. W. A. oraz J. R. (pełniącego funkcję prezesa zarządu Spółki od grudnia 2010 r.), Sąd I instancji stanął na stanowisku, że takiej solidarności nie ma. Wskazał bowiem, że odpowiedzialność solidarna wynikająca z art. 112 Ordynacji podatkowej dotyczy zbywcy i nabywcy przedsiębiorstwa, nie zaś członka zarządu i nabywcy. Ponadto z istoty instytucji solidarności dłużników wynika, iż wierzyciel może żądać całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie od kilku z nich lub od każdego z osobna.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy oddalił odwołanie na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz oddalił wniosek kuratora o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, argumentując, że kurator nie został ustanowiony dla strony w sprawie cywilnej, a jako kurator dla osoby nieznannej z miejsca pobytu.

Powyzszy wyrok zaskarżył w całości działający w imieniu W. A. kurator dla nieobecnego. Wyrokowi zarzucił:

I. naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a w szczególności:

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zebranego w sprawie, błędną ocenę dowodów przeprowadzonych w sprawie dokonaną w sposób wybiórczy oraz sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego tj.:

a) przyjęcie, iż z przedstawionej dokumentacji, wynika brak udowodnienia okoliczności ekskulacyjnych, w sytuacji gdy z zebranego materiału dowodowego wynika, iż z uwagi na sytuację finansową spółki, w okresie kiedy odwołujący był członkiem zarządu, nie było podstaw do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, co jednoznacznie uznać należy za przesłankę ekskulacyjną w zakresie odpowiedzialności członka zarządu za zaległości spółki,

b) przyjęcie, że stan faktyczny sprawy pozwala na uznanie bezskuteczności egzekucji prowadzonej przeciwko spółce, tj. błędne przyjęcie bezsporności tego faktu jak też niewyjaśnienie przyjętych w tym zakresie ustaleń w uzasadnieniu wyroku.

- naruszenie przepisu art. 328 § 2 k.p.c. poprzez zaniechanie przez Sąd pierwszej instancji sporządzenia uzasadnienia odpowiadającego określonym w tym przepisie wymogom, a w szczególności brak wskazania dowodów, na których się oparł wydając zaskarżone orzeczenie;
- naruszenie art. 217 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 212 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 116 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej poprzez zaniechanie podejmowania przez Sąd I instancji działań zmierzających do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy, które były sporne, co w konsekwencji doprowadziło do nierozpoznania istoty sprawy tj. istnienia oraz wysokości dochodzonych przez ZUS należności i uznanie, że decyzja obejmuje zaległości z tytułu zobowiązań, które powstały w czasie pełnienia przez zobowiązanego obowiązków członka zarządu;

II. naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

- naruszenie art. 116 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 i 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym uznaniu, że egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna oraz, iż decyzja obejmuje zaległości z tytułu zobowiązań, które powstały w czasie pełnienia przez zobowiązanego obowiązków członka zarządu;
- art. 366 § 1 k.c. w związku z art. 112 i 116 ustawy - Ordynacja podatkowa w zw. z art. 31 i 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji przeniesienie odpowiedzialności za składki na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2009 r. do listopada 2010 r. tylko na W. A. z pominięciem J. R. będącego nabywcą przedsiębiorstwa;
- art. 116 § 1 pkt 1 lit. a, § 2 i 4 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 i 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez uznanie, że wniosek o ogłoszenie upadłości nie został złożony w „czasie właściwym” i uznanie, iż nie wystąpiły okoliczności zwalniające odwołującego od odpowiedzialności za nieopłacone składki przez (...) sp. z o.o.;
- § 1 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. z 2013 r., poz. 1476) w związku z § 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu poprzez oddalenie wniosku kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu o przyznanie wynagrodzenia za reprezentację przed Sądem I instancji.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty na podstawie art. 386 § 1 i § 4 w zw. z art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c. kurator odwołującego wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego poprzez rozstrzygnięcie, że W. A. jako członek zarządu (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. nie odpowiada za zadłużenie spółki z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za wskazane w zaskarżonej decyzji okresy ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji;
- 2) zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania za obie instancje,

3) przyznanie wynagrodzenia kuratorowi ustanowionemu dla odwołującego się za obie instancje zgodnie z treścią Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja nie jest zasadna i podlegała oddaleniu.

W pierwszej kolejności zważyć należy, że w obowiązującym od szeregu lat modelu apelacji, celem postępowania apelacyjnego jest wszechstronne zbadanie sprawy pod względem faktycznym i prawnym. Sąd odwoławczy jest bowiem instancją merytoryczną, orzekającą na podstawie całego materiału dowodowego zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym (art. 382 k.p.c.), a zatem zobowiązany jest również poczynić własne, samodzielne ustalenia faktyczne, które mogą być nawet odmienne od tych, które uprzednio przyjęto przez sąd orzekający w pierwszej instancji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2014 r., sygn. I CSK 497/13, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2002 r., sygn. IV CKN 1574/00). Wobec lakoniczności ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji i braku przeprowadzenia przez ten Sąd postępowania dowodowego, Sąd Apelacyjny - mając na uwadze powyższą zasadę – dopuścił dowód z dokumentów znajdujących się aktach rentowych i dokonał własnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego.

Z ustaleń poczynionych przez Sąd Apelacyjny wynika, że (...) sp. z o.o. powstała dnia 10 marca 2004 r. Została założona przez N. K. i A. D.. N. K. objęła 98 udziałów, a pozostałe 2 udziały objęła A. D.. N. K. została powołana na Prezesa Zarządu. Podstawowym przedmiotem działalności spółki było pośrednictwo finansowe oraz sprzedaż materiałów elektrotechnicznych. W dniu 18 czerwca 2007 r. Uchwałą nr 02/06/2007 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. odwołano N. K. z funkcji Prezesa Zarządu spółki. W tym samym dniu uchwałą nr 03/06/2007 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) sp. z o.o. powołano na funkcję Prezesa Zarządu spółki W. A., który nabył od N. K. 98 udziałów. 2 udziały nabyła od A. D. M. A.. Siedziba spółki została przeniesiona do B.. Spółka (...) miała jednoosobowy Zarząd w postaci Prezesa.

Dnia 4 marca 2008 r. dokonano podwyższenia kapitału spółki. W. A. wpłacił 100.000 zł na pokrycie podwyższonego kapitału i objął 200 nowych udziałów o wartości 500 zł każdy. Tym samym od tej pory posiadał 298 udziałów w spółce o łącznej wartości 149.000 zł M. A. nadal posiadała jedynie 2 udziały o łącznej wartości 1.000 zł.

W 2008 r. spółka kontynuowała działalność usługową w zakresie udostępniania korzystania z sieci INTERNET. W drugiej połowie 2008 r. odsprzedano tę usługę i zmieniono działalność na dystrybucję artykułów spożywczych poprzez automaty vendigowe umiejscowione w różnych miejscach użyteczności publicznej. Ze sprawozdania Zarządu z działalności spółki wynika, że w 2008 r. spółka regulowała wszelkiego rodzaju zobowiązania terminowo. Natomiast z Protokołu ze Zgromadzenia wspólników (...) sp. z o.o. z dnia 29 czerwca 2009 r. wynikało, że w 2008 r. spółka osiągnęła zysk, który w kwocie 61.303,13 zł przeznaczyła na pokrycie strat z lat ubiegłych, a kwotę 232.845,89 zł przeznaczyła na kapitał rezerwowy. Problemy finansowe w spółce pojawiły się w 2009 r. Ze sprawozdania finansowego za ten rok wynika, że spółka odnotowała stratę w wysokości 550.583,67 zł. Wobec powyższego w związku z wykazaną w bilansie stratą przewyższającą sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz połowę kapitału zakładowego, Zgromadzenie Wspólników (składające się z W. A. i M. A.), wypełniając obowiązek wynikający z art. 233 § 1 k.h.s., zobowiązało Zarząd do przedstawienia planu naprawczego spółki.

Do poprawy sytuacji finansowej spółki jednak nie doszło. Natomiast w październiku 2010 r. rozpoczęła się kontrola prowadzona przez Państwową Inspekcję Pracy w B.. Z ustaleń PIP wynikało, że spółka nie prowadzi działalności pod adresem wynikającym z KRS tj. B. ul. (...). Dnia 23 listopada 2010 r. odbyła się rozmowa telefoniczna z W. A., który potwierdził, że od dawna pod ww. adresem nie ma siedziby spółki. Jednocześnie odmówił wskazania inspektorom PIP nowego adresu spółki.

Dnia 21 grudnia 2010 r. W. A. oraz M. A. sprzedali wszystkie swoje udziały w spółce (...) sp. z o.o. w B. - spółce (...) S.A. w W., reprezentowanej przez J. R.. W. A. sprzedał swe udziały za łączną kwotę 3.000 zł, a M. A. za łączną kwotę 50 zł. W tym samym dniu Uchwałą nr 2 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników odwołano W. A. z funkcji Prezesa Zarządu spółki. Natomiast Uchwałą nr 3 z tego samego dnia powołano na Prezesa Zarządu spółki J. R..

Stało się tak, pomimo że postanowieniem z dnia 26 listopada 2010 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w W. X Wydział Gospodarczy w sprawie sygn. akt(...)pozbawił J. R. prawa do prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, fundacji, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni lub stowarzyszeniu na okres 5 lat.

Natomiast W. A. wyrokiem nakazowym wydanym dnia 31 sierpnia 2011 r. przez Sąd Rejonowy w Białymstoku XIII Wydział Karny w sprawie sygn. akt XIII W 2915/11 został uznany za winnego wykroczenia polegającego na tym, że będąc prezesem zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) nie dopełnił ustawowego obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie, w tym Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od czerwca 2010 r. do grudnia 2010 r.

W. A. nie przebywa w miejscu zameldowania. Z ustaleń Policji wynika, że od dłuższego czasu przebywa za granicą. Nieznane jest także miejsce pobytu J. R.. Wysłane są za nim listy gończe.

(...) sp. z o.o. nie posiada żadnego majątku. Wobec powyższego zaskarżoną decyzją z dnia 5 października 2015 r. ZUS przeniósł na W. A. odpowiedzialność za zobowiązania płatnika (...) sp. z o.o. w B. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 46.817,88 zł za okres od grudnia 2009 r. do listopada 2010 r.

Dopiero przy tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Apelacyjny mógł przystąpić do analizy zarzutów sformułowanych w apelacji.

W pierwszej kolejności należy jednak podnieść, że w myśl art. 378 § 1 k.p.c. Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Dlatego Sąd Apelacyjny zobligowany był dokonać analizy, czy nie zachodzi nieważność postępowania, o której mowa w art. 379 pkt 2 k.p.c. tj. czy odwołujący był w przedmiotowej sprawie należycie reprezentowany.

W. A. ukrywa się. Nie jest znane miejsce jego pobytu. Postanowieniem z dnia 5 lutego 2015 r. Sąd Rejonowy w Białymstoku V Wydział Rodzinny i Nieletnich w sprawie(...)ustanowił kuratora dla nieobecnego W. A. w osobie radcy prawnego U. D. (aktualnie M.). Z treści postanowienia wynika, że kurator został ustanowiony w celu doręczenia decyzji wydanych przez ZUS, a także do reprezentowania w ewentualnym postępowaniu odwoławczym od wydanej decyzji.

W oparciu o powyższe umocowanie kurator dla nieobecnego wniosła odwołanie od decyzji ZUS z dnia 5 października 2015 r. oraz występowała w imieniu W. A. w toku postępowania.

Sąd Okręgowy mylnie przyjął, że U. M. jest kuratorem dla nieznanego z miejsca pobytu. Nie została ona bowiem ustanowiona w trybie art. 143 k.p.c. lub art. 144 k.p.c., lecz jej umocowanie wynika z art. 184 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Została zatem ustanowiona kuratorem dla osoby, która z powodu nieobecności nie może prowadzić swoich spraw. Umocowanie to ma źródło w orzeczeniu sądu opiekuńczego, które wyznacza także zakres umocowania kuratora. Z treści tego postanowienia wynika, że U. M. umocowana została także do występowania w imieniu W. A. w postępowaniu zainicjowanym odwołaniem od decyzji wydanej przez ZUS. Kurator wyznaczony w trybie art. 184 k. r. i op. (kurator absentis) jest przedstawicielem ustawowym reprezentowanego. Występuje w jego imieniu i w jego interesie, zatem jego czynności stosownie do treści art. 95 § 2 k.c. wywierają skutki bezpośrednio dla zastąpionej osoby. Z tych względów ustanowienie kuratora prawa materialnego dla osoby nieobecnej o nieznanym miejscu pobytu (art. 184 k. r. i op.) czyni zbędnym wyznaczenie kuratora procesowego (wyrok SN z 12 kwietnia 1994 r. II CR 18/94).

Przekładając te rozważania na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że W. A. był w tym postępowaniu należycie reprezentowany przez kuratora dla nieobecnego. Pomimo zatem błędnej nomenklatury Sądu Okręgowego - nie zachodzi w niniejszej sprawie nieważność postępowania, o której mowa w art. 379 pkt 2 k.p.c.

Skarżący zarzucił orzeczeniu naruszenie prawa procesowego i materialnego. W takim układzie rozważania należy rozpocząć od analizy zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. Skarżący upatruje naruszenia tych przepisów w postaci braku wszechstronnego rozważania materiału dowodowego zebranego w sprawie, błędnej ocenie dowodów przeprowadzonych w sprawie dokonanej w sposób wybiórczy oraz w sprzeczności ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Przypomnieć zatem wypada, że powołany przepis koncentruje się na sposobie oceny zgromadzonego materiału dowodowego. Jej granice są wyznaczone przez takie komponenty jak: obowiązek wyprowadzania przez Sąd z zebranego materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych, obowiązek poruszania się w ocenie dowodów w ramach przepisów proceduralnych wynikających z treści art.227-234 k.p.c. oraz w końcu z poziomu świadomości prawnej sędziego i dominujących poglądów na sądowe stosowanie prawa. Z tego wynika, że swobodna ocena dowodów jest dokonywana przez pryzmat własnych przekonań Sądu, jego wiedzy i posiadanego zasobu doświadczeń życiowych, ale powinna także uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których Sąd w sposób bezstronny i racjonalny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych, a ważąc ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98). Dopuszczenie się obrazy art. 233 § 1 k.p.c. przez Sąd może więc polegać albo na przekroczeniu granic swobody oceny wyznaczonej logiką, doświadczeniem, zasadami nauki albo też na niedokonaniu przez Sąd wszechstronnego rozważania sprawy. W tym drugim przypadku wyciągnięte przez Sąd wnioski mogą być logiczne i zgodne z doświadczeniem życiowym, jednakże Sąd czyni je w oparciu o część materiału dowodowego, a pozostałą część tego materiału, która pozwoliłaby na wyciągnięcie innych wniosków, pomija.

Skarżący wskazywał w szczególności, że naruszenie powyższych przepisów spowodowało błędne przyjęcie przez Sąd Okręgowy, iż z przedstawionej dokumentacji, wynika brak udowodnienia okoliczności ekskulpacyjnych. Zdaniem skarżącego, w okresie, kiedy odwołujący był członkiem zarządu, sytuacja finansowa spółki nie uzasadniała złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Nadto skarżący w ramach tego zarzutu wskazywał, że błędnie Sąd I instancji przyjął, że stan faktyczny sprawy pozwala na uznanie bezskuteczności egzekucji prowadzonej przeciwko spółce.

Sąd Apelacyjny nie podziela zarzutu skarżącego, że Sąd I instancji dopuścił się naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. Sąd Okręgowy wywiódł bowiem logiczne wnioski z dokumentów, na których oparł swe ustalenia. Prawidłowo przyjął, że organ rentowy wykazał bezskuteczność egzekucji zaległości składkowych oraz powstanie zobowiązania w okresie pełnienia funkcji Prezesa Zarządu przez W. A.. Prawidłowo także Sąd Okręgowy przyjął, że odwołujący nie wykazał przesłanek negatywnych (egzoneracyjnych) niweczących jego odpowiedzialność za zobowiązania spółki (...) sp. z o.o.

Chybiony jest zarzut naruszenia art. 217 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 212 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 116 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej poprzez zaniechanie podejmowania przez Sąd I instancji działań zmierzających do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy, które były sporne, co w konsekwencji doprowadziło do nierozpoznania istoty sprawy tj. istnienia oraz wysokości dochodzonych przez ZUS należności i uznanie, że decyzja obejmuje zaległości z tytułu zobowiązań, które powstały w czasie pełnienia przez zobowiązanego obowiązków członka zarządu.

Z art. 212 § 1 k.p.c. wynika jedynie, że informacyjne wysłuchanie stron ma na celu - z punktu widzenia sądu - zweryfikowanie lub ustalenie tzw. koncepcji rozpoznania sprawy i jak najszybsze jej zakończenie. Jednocześnie służy wyjaśnieniu, które okoliczności są istotne i między stronami sporne, umożliwia ocenę zasadności wniosków dowodowych i ograniczenie postępowania dowodowego do minimum. W przedmiotowej sprawie obie strony zaprezentowały swe stanowiska w obszernych pismach procesowych tj. w odwołaniu i odpowiedzi na odwołanie, w których przytoczyły istotne dla rozstrzygnięcia fakty i przywołały podstawę prawną swego stanowiska. W oparciu o te stanowiska Sąd Okręgowy miał pełny obraz, jakie są w przedmiotowej sprawie sporne okoliczności. Wobec

powyższego nie tylko nie było potrzeby, aby Sąd I instancji w myśl przywołanego przepisu słuchał informacyjnie strony, ale wręcz z uwagi na nieobecność W. A. byłoby niemożliwe. Próba uzyskania przez Sąd informacji dotyczących spółki od pełnomocnika reprezentującego kuratora dla nieobecnego zakończyła się niepowodzeniem, albowiem pełnomocnik nie miał nawet podstawowej wiedzy, jaką działalność prowadziła spółka (...).

Trudno dociec, w czym skarżący upatruje naruszenie przez Sąd I instancji art. 217 § 1 i 2 k.p.c. Wskazać bowiem należy, że przepis ten wskazuje w § 1 na obowiązki stron, a nie Sądu. Wynika z niego, że strony zasadniczo mogą przytaczać okoliczności faktyczne oraz zgłaszać wnioski dowodowe tylko do momentu zamknięcia rozprawy w pierwszej instancji. Natomiast w § 2 tegoż przepisu ustawodawca wskazuje, w jakich okolicznościach Sąd może pominąć twierdzenia i dowody zgłoszone przez strony.

Postawienie tego zarzutu w apelacji jest o tyle zaskakujące, że strona odwołująca nie złożyła w sprawie żadnego wniosku dowodowego.

W kontekście braku inicjatywy dowodowej po stronie odwołującego postawienie Sądowi I instancji zarzutu naruszenia art. 227 k.p.c. stanowiącego, że przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, także musi budzić zdumienie i być potraktowane jako zarzut chybiony.

Natomiast powiązanie przez skarżącego naruszenia wskazanych powyższej przepisów procesowych tj. art. 217 § 1 i 2 k.p.c., art. 212 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. z art. 116 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej oraz argumentacja, że Sąd I instancji naruszył te przepisy, bo zaniechał podejmowania działań zmierzających do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy, które były sporne, co w konsekwencji doprowadziło do nierozpoznania istoty sprawy tj. istnienia oraz wysokości dochodzonych przez ZUS należności i uznanie, że decyzja obejmuje zaległości z tytułu zobowiązań, które powstały w czasie pełnienia przez zobowiązanego obowiązków członka zarządu, wskazuje jednoznacznie, że zdaniem skarżącego to na Sądzie spoczywał ciężar przeprowadzenia z urzędu dowodów. Z takim stanowiskiem nie można się zgodzić. Pozostaje ono bowiem w opozycji do treści art. 3 k.p.c., art. 6 § 2 k.p.c. i art. 232 k.p.c., z których wynika, że ciężar przedstawiania dowodów spoczywa na stronach postępowania. Jest to konsekwencją obowiązującej zasady kontradiktoryjności. To strony, a nie Sąd są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Wprowadzenie ustawą z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 189) zmiany w procesie cywilnym, w szczególności skreślenie przepisu art. 3 § 2 oraz zmiany treści art. 6 i 232 k.p.c. oznaczają wprowadzenie w procesie dominacji zasady kontradiktoryjności i odstąpienie od odpowiedzialności Sądu orzekającego za rezultat postępowania dowodowego, którego dysponentem są strony (por. wyrok SN z 16 grudnia 1997 r., II UKN 406/97). Od tej pory rzeczą Sądu nie jest zarządzenie dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) (por. wyrok SN z 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96). Oznacza to, że poszukiwanie za stronę przez Sąd z urzędu okoliczności przemawiających za jej stanowiskiem w istocie stanowiłoby wyręczenie jej w obowiązkach procesowych, przez co Sąd mógłby narazić się na zarzut nierównego traktowania stron procesu (wyrok SN z 12 marca 2010 r., II UK 286/09).

Jeśli zatem skarżący kwestionował wysokość kwoty wskazanej w zaskarżonej decyzji, to winien na tę okoliczność zgłosić wnioski dowodowe. Odwołujący wykazał jednak w tym zakresie bierność. Wobec powyższego prawidłowo Sąd Okręgowy uznał, że kwota ta jest prawidłowa. Uzupełniając jedynie ustalenia Sądu Okręgowego w tym zakresie, wskazać należy, że kwoty te wynikają z dokumentów znajdujących się w aktach rentowych, a strona odwołująca nie wykazała, aby należało je skorygować.

Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia Sądu uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno

ustalonego stanu faktycznego (orzeczenie SN z dnia 16 października 2009 r., I UK 129/09). Zdaniem Sądu Apelacyjnego w przedmiotowej sprawie zarzut naruszenia tego przepisu był częściowo zasadny. Dlatego Sąd Apelacyjny uzupełnił ustalenia faktyczne w oparciu o przeprowadzony przed tym Sądem materiał dowodowy, co umożliwiło konwalidowanie wskazanego naruszenia.

Przechodząc do analizy zarzutów dotyczących naruszenia prawa materialnego tj. art. 116 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej, stwierdzić należy, że skarżący formułuje zarówno zarzuty dotyczące pozytywnych przesłanek tej odpowiedzialności (czyli bezskuteczności egzekucji zaległości składkowych oraz wysokości zobowiązania powstałego w okresie pełnienia przez W. A. funkcji prezesa zarządu) jak i zarzuty dotyczące negatywnych przesłanek odpowiedzialności (dotyczących kwestii niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości).

Zgodnie z rozkładem ciężaru dowodów – to organ rentowy zobowiązany był przedstawić dowody na bezskuteczność egzekucji wobec spółki (...) za zobowiązania z tytułu zaległości podatkowych.

Prawidłowo Sąd Okręgowy ustalił, że organ rentowy wykazał bezskuteczność egzekucji wobec spółki, wskazując na postanowienia Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w B. z dnia 24 grudnia 2012 r. i z dnia 30 marca 2014 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego wobec majątku (...) sp. z o.o. Nie ma racji skarżący, twierdząc, że brak jest danych, czy postanowienia te dotyczą spornego okresu oraz że nie wynika z nich, aby egzekucja była kierowana do całego majątku spółki. Istotnie z treści tych postanowień nie wynika *expressis verbis*, jakich okresów dotyczą egzekwowane składki. Jednakże analiza treści tytułów wykonawczych przywołanych w postanowieniu z dnia 24 grudnia 2012 r. (od (...)) wskazuje, że dotyczą one okresu od stycznia 2010 r. do kwietnia 2010 r. Natomiast tytuły wyszczególnione w postanowieniu z dnia 30 marca 2014 r. (od (...) do (...)) dotyczą okresu od lipca 2010 r. do grudnia 2010 r. Postanowienia o umorzeniu egzekucji obejmują zatem sporny okres, za wyjątkiem grudnia 2009 r. oraz maja i czerwca 2010 r. Jednak oczywiste jest, że skoro ZUS nie wyegzekwował należności za miesiące objęte tytułami wykonawczymi wymienionymi w opisanych powyżej postanowieniach, to tym bardziej nie mógłby wyegzekwować kwoty wyżej, obejmującej także należności za trzy dodatkowe miesiące. Spełniony więc został warunek akcentowany w orzecznictwie, że bezskuteczność egzekucji z majątku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością może być stwierdzona wyłącznie w postępowaniu w sprawie egzekucji należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, poprzedzającym wydanie decyzji o odpowiedzialności członka zarządu spółki za te należności (tak wyrok SN z 19 maja 2011 r. I UK 414/10, uchwała 7 sędziów SN z 13 maja 2009 r. I UZP 4/08).

W tym miejscu podkreślić jedynie należy, że wydając zaskarżoną decyzję ZUS prawidłowo nie uwzględnił w niej kwot dotyczących grudnia 2010 r., albowiem W. A. był członkiem zarządu jedynie do dnia 21 grudnia 2010 r.

Skarżący, starając się podważyć przesłankę „bezskuteczności egzekucji”, poddawał w wątpliwość, czy egzekucja była prowadzona do całego majątku spółki. Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 13 maja 2009 r. (I UZP 4/09) wskazał, że

„bezskuteczności egzekucji” należy rozumieć jako sytuację, w której nie ma jakiegokolwiek wątpliwości, że nie zachodzi żadna możliwość zaspokojenia egzekwowanej wierzytelności z jakiegokolwiek części majątku spółki.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego taka sytuacja zachodzi w przedmiotowej sprawie. Z dokumentów znajdujących się w aktach rentowych wynika, że ZUS kierował egzekucję do rachunków bankowych spółki, jednak nie uzyskał zaspokojenia. Z dokumentów tych wynika także, że ZUS podejmował działania mające na celu ustalenie, czy spółka posiada jakiś majątek: zwracał się w tym celu do Sądu Rejonowego Wydziału Gospodarczego, do Centralnej Bazy Ksiąg Wieczystych, do Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców. Wszelkie próby odnalezienia majątku spółki, z którego organ rentowy mógłby się zaspokoić, okazały się jednak bezskuteczne. Nadto spółka (...) nie działała pod adresem wynikającym z KRS i nie miała tam żadnego majątku. Taki stan istniał już od końca 2010 r., co wynika chociażby z kontroli przeprowadzonej wówczas przez Państwową Inspekcję Pracy. Ze sprawozdania finansowego z dnia 31 marca 2010 r. wynika, że spółka już wówczas nie miała nieruchomości ani środków trwałych.

Oznacza to, że w przedmiotowej sprawie wykazana została przez organ rentowy bezskuteczność egzekucji wobec spółki.

W apelacji skarżący wskazuje, że w dniu 21 grudnia 2010 r. została zawarta umowa podnajmu lokalu położonego przy Alei (...) w W. pomiędzy podnajemcą (...) sp. z o.o. reprezentowaną przez J. R., a wynajmującym Kancelarią (...) sp. z o.o. w W. także reprezentowaną przez J. R.. Na mocy tej umowy został wynajęty lokal dla (...) sp. z o. o. na prowadzenie w nim działalności biurowej. Apelujący przywołuje ten fakt, na okoliczność, że organ rentowy nie skierował egzekucji do całego majątku spółki, co uchybia to jego zdaniem art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej.

Zarzut jest chybiony. W pierwszej kolejności podnieść bowiem należy, że podnajem lokalu przez spółkę (...) może być rozpatrywany jedynie jako próba ekspulpowania się od odpowiedzialności za zobowiązania spółki poprzez wskazanie przez stronę odwołującą mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie należności składkowych spółki. Próbę tę należy uznać za nieudaną. Lokal ten nie stanowi bowiem majątku spółki. Postępowanie dowodowe wykazało, że spółka nie prowadzi żadnej działalności i nie ma żadnego majątku – także pod wskazanym adresem lokalu. Podkreślenia wymaga, że ustawodawca posłużył się pojęciem „zaspokojenie zaległości w znacznej części”. Nie wystarcza zatem wskazanie jakiegokolwiek majątku spółki, ale musi być to majątek spełniający powyższe kryterium. Tym samym w ocenie Sądu Apelacyjnego odwołujący nie wykazał, aby zachodziła okoliczność egzoneracyjna, wyłączająca jego odpowiedzialność za zobowiązania spółki.

Nie zasługuje także na uwzględnienie zarzut apelującego o naruszeniu przez Sąd I instancji art. 116 § 1 pkt 1 lit. a, § 2 i 4 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 i 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez uznanie, że wniosek o ogłoszenie upadłości nie został złożony w „czasie właściwym” i uznanie, iż nie wystąpiły okoliczności zwalniające odwołującego od odpowiedzialności za nieopłacone składki przez (...) Sp. z o.o.

Przesłanka z art. 116 § 1 pkt 1 lit. a Ordynacji podatkowej jest spełniona jedynie wtedy, gdy po pierwsze - taki wniosek został złożony, a po drugie - został złożony „we właściwym czasie”. Tymczasem w przedmiotowej sprawie bezsporne było, że W. A. nie złożył wniosku o ogłoszenie upadłości. Wobec powyższego dywagowanie na okoliczność, czy nie było „właściwego czasu” na złożenie tego wniosku jest bezprzedmiotowe.

Tok rozumowania przedstawiony w apelacji wskazuje raczej, że intencją skarżącego było postawienie zarzutu naruszenia art. 116 § 1 pkt 1 lit. b Ordynacji podatkowej. Z przepisu tego (w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie) wynikało bowiem, że odwołujący mógłby się uwolnić od odpowiedzialności, gdyby wykazał, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy. Skarżący wskazywał bowiem w apelacji, że w czasie pełnienia funkcji członka zarządu przez W. A. sytuacja finansowa spółki nie uzasadniała takiego wniosku.

Zgodnie z uchwałą składu 7 sędziów SN z dnia 31 stycznia 2008 r. (III CZP 49/07) - Sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego.

Mając to na uwadze, Sąd Apelacyjny oceniał, czy były podstawy do uwzględnienia okoliczności egzoneracyjnej wyszczególnionej w art. 116 § 1 pkt 1 lit. b Ordynacji podatkowej. Na marginesie podnieść jedynie należy, że konieczne jest wzięcie pod uwagę tego przepisu w jego brzmieniu obowiązującym w spornym okresie, a nie w aktualnym – jak uczynił to Sąd I instancji. Korekta ta w żaden jednak sposób nie wpływa na ocenę wyroku Sądu I instancji.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego strona odwołująca nie wykazała, aby W. A. nie ponosił winy w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęciu postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego). Sąd miał na uwadze, że odwołujący, nabywając udziały w spółce (...) dnia 18 czerwca 2007 r., obejmował spółkę w bardzo dobrej kondycji finansowej. Dnia 4 marca 2008 r. dokonano podwyższenia kapitału spółki z 50.000 zł do wartości 150.000 zł. Ze sprawozdania Zarządu z działalności spółki wynika, że jeszcze w 2008 r. spółka regulowała wszelkiego rodzaju zobowiązania terminowo. Spółka osiągnęła wówczas znaczny zysk, z którego kwotę 61.303,13 zł

przeznaczyła na pokrycie strat z lat ubiegłych, a kwotę 232.845,89 zł przeznaczyła na kapitał rezerwowany. Problemy finansowe w spółce pojawiły się w 2009 r. Ze sprawozdania finansowego za ten rok wynika, że spółka odnotowała stratę w wysokości 550.583,67 zł. Dlatego w związku z wykazaną w bilansie stratą przewyższającą sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz połowę kapitału zakładowego, Zgromadzenie Wspólników (składające się z W. A. i M. A.) zobowiązało Zarząd do przedstawienia planu naprawczego spółki. Nie wypłacono wynagrodzeń pracownikom w grudniu 2009 r., nie opłacono składek do ZUS, aktywa wynosiły jedynie około 15.000 zł. Wreszcie W. A. zakończył swój związek ze spółką, sprzedając jej udziały za łączną kwotę wynoszącą jedynie 3.000 zł. Przez cały ten czas W. A. był Prezesem jednoosobowego zarządu spółki i skupiał niemal wszystkie udziały w spółce. Miał zatem wiedzę, że kondycja finansowa spółki dramatycznie pogorszyła się w 2009 r. Nie może zatem aktualnie bronić się skutecznie zarzutem braku winy w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęciu postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego).

Ostatnim zarzutem sformułowanym w apelacji jest naruszenie art. 366 § 1 k.c. w związku z art. 112 i 116 ustawy - Ordynacja podatkowa w zw. z art. 31 i 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji przeniesienie odpowiedzialności za składki tylko na W. A. z pominięciem J. R. będącego nabywcą przedsiębiorstwa. Skarżący upatruje solidarności W. A. z J. R. w treści umowy sprzedaży udziałów z dnia 21 grudnia 2010 r. pomiędzy W. A. a (...) S.A. reprezentowaną przez J. R.. Z umowy tej wynika bowiem, że J. R. przejął wszystkie zobowiązania dotychczas obciążające spółkę (...) oraz W. A..

Prawidłowo Sąd Okręgowy ustalił, że powołany przepis art. 112 Ordynacji podatkowej nie ma w przedmiotowej sprawie zastosowania. Art. 116 Ordynacji podatkowej w sposób kompleksowy reguluje kwestię odpowiedzialności członków zarządu, w tym ich odpowiedzialność solidarną. Na gruncie tego przepisu solidarność w odpowiedzialności za zobowiązania spółki w danym okresie obejmuje tylko tych członków zarządu, którzy w spornym okresie wchodzili w skład zarządu. Zgodnie bowiem z § 2 tegoż przepisu (w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie) – odpowiedzialność członków zarządu obejmowała zaległości z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu. Tymczasem w przedmiotowej sprawie w spornym okresie tj. od grudnia 2009 r. do listopada 2010 r. jedynym członkiem zarządu spółki (...) był W. A.. Okres pełnienia funkcji członka zarządu odwołującego i J. R. nie pokrywał się, albowiem odwołujący został odwołany z funkcji prezesa zarządu, a na jego miejsce został powołany J. R.. Tym samym brak jest podstaw do upatrywania solidarności J. R. za zobowiązania spółki w okresie objętym zaskarżoną decyzją.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

W apelacji zaskarżono także rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego o oddaleniu wniosku kuratora o przyznanie mu wynagrodzenia za reprezentowanie W. A.. Strona skarżąca powołała się w tym względzie na naruszenie § 1 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1476) w związku z § 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu poprzez oddalenie wniosku kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu o przyznanie wynagrodzenia za reprezentację przed Sądem I instancji.

Sąd Apelacyjny uznał, że w oparciu o ww. rozporządzenie należy przyznać kuratorowi dla nieobecnego wynagrodzenie za reprezentowanie w przedmiotowym postępowaniu odwołującego. W myśl § 1 - w przypadku gdy kuratorem jest radca prawny wysokość wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej nie może przekraczać stawek minimalnych przewidzianych przepisami określającymi opłaty za czynności radców prawnych.

Od dnia 1 stycznia 2016 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2015 r., poz. 1805) oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804). Ponieważ przyznanie wynagrodzenia

kuratorowi jest zbliżone w swej konstrukcji do przyznania wynagrodzenia dla radcy prawnego ustanowionego z urzędu, zatem Sąd zastosował przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

W myśl § 22 ww. rozporządzenia - do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. Oznacza to zatem, że określając wysokość wynagrodzenia przed Sądem Apelacyjnym należało zastosować stawki wynikające z powyższego rozporządzenia. Natomiast określając wysokość wynagrodzenia kuratora za występowanie przed Sądem I instancji – stawki wynikające z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).

Z tych względów Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że przyznał kuratorowi wynagrodzenie za udział w postępowaniu przed Sądem I instancji w kwocie 2.400 zł (§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu).

Natomiast za udział w postępowaniu przed Sądem II instancji Sąd Apelacyjny przyznał kuratorowi wynagrodzenie w kwocie 3.600 zł (§ 16 ust.1 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu).

Ustalając wysokość wynagrodzenia kuratora w powiązaniu z wartością przedmiotu sprawy, Sąd Apelacyjny miał na uwadze treść postanowienia Sądu Najwyższego z 12 stycznia 2012 r. I UZ 47/11).

W punkcie IV Sąd Apelacyjny w oparciu o art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania W. A. kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego za II instancję. Sąd uznał bowiem, że zachodzi w przedmiotowej sprawie szczególnie uzasadniony wypadek. W. A. jest osobą nieobecną. Od dłuższego czasu nie można ustalić miejsca jego przebywania ani pozyskać informacji, czy posiada majątek.